

³¹Így szólt akkor Jézus azokhoz a zsidókhöz, akik hittek benne: „Ha ti megtartjátok az én ígémet, valóban tanítványaim vagytok; ³²megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.” ³³Ők ezt kérdezték tőle: „Ábrahám utódai vagyunk, és soha nem voltunk szolgái senkinek: hogyan mondhatod hát, hogy szabadokká leszte?” ³⁴Jézus így válaszolt nekik: „Bizony, bizony, mondom néktek, hogy aki bűnt cselekszik, a bűn szolgája. ³⁵A szolga pedig nem marad a házban örökre: a fiú marad ott örökre. ³⁶Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok leszte.”

Kedves Testvéreim!

Luther Márton híresé, de meggyőződése, hogy nem ismertté vált 95 tételének első pontjában a következő megállapítást teszi:

Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: "Térjete meg!" - azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen.

Ha egy mondatban akarjuk összefoglalni, hogy mit is jelent a reformáció, akkor talán ez a mondat lehetne az. Ugyanakkor nem véletlenül 95 tételt fogalmaz meg Luther, hiszen a gyakorlati megvalósítása ennek a mondatnak, már kicsit hosszabb kifejtést igényel. Miért? Mert ugyan olyanok vagyunk, mint 501 évvel ezelőtt a vallásos emberek: félreértünk, sokszor szándékosan félremagyarázunk dolgokat. Sokszor beszéltem már erről, de talán ez is egy olyan dolog, amit érdemes többször elővenni, hogy szeretjük Istent a magunk képére és hasonlatosságára formálni, és nem mi formálódunk öhozzá. A reformáció – maga a szó is azt jelenti: vissza formálódás, vissza alakulás. Az egyháznak, és benne a hívő embernek, naponként reformálnak, visszaalakulnak kell/kellene lennünk.

Mai igénk rólunk szól. A vallásos, magát keresztyénnek valló emberről, arról az emberről, aki hallgatja az Isten igéjét, aki odafigyel rá, aki tanítványként éli az életét.

Jézus ebben a mai igében provokál. Provokálja azokat, akik látva cselekedeteit, csodáit, vagy éppen hallgatva őt hittek benne. Miért tesz ilyet Jézus? Azért, hogy a felszínes igehallgatóból – abból, aki azért hallgatja őt, mert valami hasznot vár tőle – tanítvány legyen. Valódi őt követő, őt minden körülmények között követő tanítvány.

Mert nem kell messzire mennünk ahhoz, elég végig gondolni saját életünket ahhoz, hogy lássuk a kettő között van különbség. Az igehallgató még nem feltétlenül tanítvány. Mert az igehallgató igen sok esetben szelektív hallással bír. Mire gondolok?

Jézus ezt a megvető példázatával mondja el, amelyet azt gondolom jól ismerünk, én átfordítottam ezt a példázatot az családi ebéd példázatává: Amikor szólnak a gyerekeknek, hogy jöjjenek ebédelni, akkor – már, ha eljut a fülükig egyáltalán a hívás – előfordul, hogy a „jövünk” visszacsatolás után semmi nem történik. A második szint, amikor jönnek és leülnek, de még eszükbe jut ez az, és eltűnnek. A harmadik verzió, hogy leülünk, eszünk is, aztán egyszer csak valami fontosabb dolog közbeszól, és már el is tűnnek. A negyedik és egyben azért még a leggyakoribb, hogy ott ülnek az asztalnál.

A szelektív hallás a második és harmadik szint, amikor hallják a hívást, reagálnak is rá, ott is vannak, de aztán valami eltereli a figyelmet.

Jézus a megvető példázatában azt mondja: ²⁰Akinél pedig sziklás talajra hullott, az hallja az igét, és azonnal örömmel fogadja, ²¹de nem gyökeresik meg benne, ezért csak ideig való, s amint nyomorúság vagy üldözés támad az ige miatt, azonnal eltántorodik. ²²Akinél pedig tövises közé hullott, hallja az igét, de e világ gondja és a gazdagság csábítása megfojtja az igét, és nem hoz termést.

Szelektív a hallás, mert halljuk ugyan azt, amit Jézus mond, de az valami miatt nem a teljes igazság. Csak addig jó, amíg éppen arra van szükségünk, vagy amíg a simogatja a lelkünket. De nagyon gyorsan képesek vagyunk elülni az asztaltól, amint más számunkra fontosabbnak tűnő dologgal találkozunk, vagy amint nem annyira komfortos, az amit hallunk.

Mai igénkben Jézus, ahogy említettem provokál. De most kivételesen nem a farizeusokkal beszélget, hanem azokkal a zsidókkal, akik hittek benne. ³¹Így szólt akkor Jézus azokhoz a zsidókhöz, akik hittek benne: „Ha ti megtartjátok az én ígémet, valóban tanítványaim vagytok; ³²megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.”

Jézus ebben a mondatában benne van mindazt, amire a hívő embernek szüksége van, a naponkénti reformációhoz. A három fokozat: megtartani az ő igéjét, azaz tanítványnak lenni, 2. megismerni az igazságot, 3. az igazság szabaddá tesz.

És mit csinál a hívő, a Jézust hallgató ember? Szelektív hallás: Szabaddá tesz? De hiszen mi szabadok vagyunk!

³³Ők ezt kérdezték tőle: „Ábrahám utódai vagyunk, és soha nem voltunk szolgálói senkinek: hogyan mondhatod hát, hogy szabadokká lesztek?”

És itt érhetjük tetten azt, hogy hogyan is hallgatták Jézust, hogyan is figyeltek 500 éve az Isten igéjére, és hogyan van jelen az ige most is a hétköznapijainkban.

Először is Jézus korában: miután nem értették miről is beszél Jézus, az utolsó szóba belekapaszkodnak. Szabadokká lesztek. Nem is voltunk szolgálói senkinek.

Ha végig nézzük a zsidó nép életét az Ósz. lapjain végig arról olvasunk, hogy Isten meg kell, hogy szabadítsa őket: Egyiptomból, a Filiszteusok kezéből, a Asszír, az babilóniai birodalom kezéből. És ott vagyunk Jézus korában, amikor a Római birodalom tartja bilincsbén a zsidóság kezét. Tehát kívülről is szolgaság van, de ők azt mondják: ugyan már, miről beszél ez? Beszéljen inkább a szeretetről, a békéről... talán félnek is, a szabadságról beszél, talán forradalmat szeretne... Nekünk erre nincs szükségünk. Jól megvagyunk, legalább az életünk megvan. Ne lázítson.

Ugyanezt, ha a reformáció korában gondoljuk végig. Mi történt? Luther ráirányította a figyelmet a Bibliára, és a Szentíráson keresztül arra, ami ennek mai alapigénknek egyik fő üzenete, hogy nem az egyház, nem a vallásos cselekedetek adnak szabadságot a bűntől, hanem egyedül Jézus Krisztus, az ő keresztye, az ő áldozata. A középkorban mivel az egyház így akarta, mindenki szolgának érezte magát, a bűn szolgájának. Az igazság szabaddá tesz. Isten ingyen kegyelme az ami megigazít, és felszabadít a bűn bilincsből.

Manapság ismét inkább a Jézus korabeli zsidóság tagadásában élünk: milyen szolgaság? Nem vagyunk mi senkinek sem a szolgálói. A bűnnek szolgálói? Ugyan már, miről beszélünk ez már régen meghaladott történet. Már nem a középkorban élünk. Beszéljünk inkább a szeretetről. Jézus egy nagy tanító, hallgassuk az ő tanítását.

„Bizony, bizony, mondom néktek, hogy aki bűnt cselekszik, a bűn szolgája. ³⁵A szolga pedig nem marad a házban örökre: a fiú marad ott örökre. ³⁶Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.”

Jézus ma is ezt mondja. És bár nehéz ezzel szembesülni, de le kellene ülnünk az ő asztalához. Mert meghív az ő vacsorájára. És aki le tud ülni, aki nem a saját elképzeléseit akarja ráerőltetni Jézusra, ahogyan Júdás is tette, aki egy idő után felált a vacsoraasztaltól, és árulóvá lett. Tehát, ha hallgatjuk az ő igéjét. Ha tanítványai maradunk, ha tanítványként élünk, elfogadva azt, hogy ez nem mindig kényelmes, hogy ez akár azzal jár, hogy az életünk veszélyben van – ahogyan Luther is a pápai átok hatására életveszélybe került, akkor az igazságot ismerhetjük meg. Nem egyfajta igazságot, hanem az igazságot. Jézus azt mondta magáról: én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához csakis általam. Tehát az igazság ő maga. Isten igazsága, amely szabaddá tesz a bűntől. Szabaddá tesz az Istennel való teljes életre. Mai igénkben is ezt mondja Jézus: ³⁶Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.

Ha most visszatérünk a 95 tétel első mondatához, az egész életen át tartó bűnbánatra téréshez. Akkor azt látjuk, hogy ennek lényege az, hogy tanítványok leszünk és maradunk, ezt pedig úgy tudjuk elérni, ha ott vagyunk Isten közelében és nem szelektíven hallgatjuk őt, tehát nem csak azokat a dolgokat fogadjuk el, amelyek tetszenek, amelyek megnyugtadják a lelkünket, hanem azokat is, amelyek esetleg kérdések elé állítanak, amelyek esetleg megsebeznek, és megkérdőjelezik akár addigi teljes életünket.

Luther élete gyökeresen megváltozott az ige hatására, addigi életét hátrahagyva a biztosból a bizonytalanba lépve indult el az igazság útján, ahogy a tanítványok is egzisztenciát, terveket, vágyakat hátrahagyva indultak Jézust követve.

Vajon neked is sikerül ez? Napi kihívás elé állít ma Isten igéje. Nem csak tanítványokat és Luthert, hanem minden benne hívőt megszólít és hív az ő asztalához.